

Rom 1, 13

13: Jeg vil ikke, brødre, at dere skal være uvitende om at jeg ofte har satt meg fore å komme til dere, men helt til nå er jeg blitt hindret. Også hos dere ville jeg gjerne høste noen frukt av mitt arbeid, likesom blant de øvrige hedningefolk.

Med dette kommer det fram at den kjærlighetens nidkjærhet han hadde for disse som han skrev til, ikke var av ny dato. Det vil han de skal være klar over. For som det også er nevnt tidligere, så virker det vekkende og livgivende på sjelene, når de forstår de er gjenstand for gudfryktige menneskers omsorg. Det var for at han også hos dem kunne "høste noen frukt av sitt arbeid", sier apostelen. At uttrykket "høste" anvendes, sikter til at "det er Gud som gir vekst" (1Kor 3: 7).

"Likesom blant de øvrige hedningefolk". Apostelens virksomhet hadde allerede gitt mye frukt blant andre hedningefolk, se Rom 15: 19. I stort arbeid og under mange lidelser hadde han vandret gjennom en stor del av Syria, Asia og Grekenland. Men han ville ikke hvile ennå. Også i Rom ville han høste noen frukt. Hittil hadde han altså blitt forhindret. Det var på grunn av uunngåelig arbeid for andre steder, slik vi ser av Rom 15: 22. Og på samme måte ble apostelen fortsatt stadig forhindret, helt til Herrens time var kommet. Da kom Paulus til Rom - men på en helt annen måte, og under ganske andre omstendigheter, enn han hadde i tankene da han ba om at det måtte "lykkes å komme til dem".

Han kom som fange til Rom, i lenker. Underveis hadde skipet de reiste med forlist, og etter ankomsten til Rom ble han holdt fengslet. Legg merke til hvor underlig Gud handler! Hans mest trofaste tjener hadde over lang tid bedt om en lykkelig reise, og så ble det på en slik måte. Ja, slik pleier Herren handle med sine mest trofaste venner. Men - Gud hadde hørt bønner, reisen hadde lykkes for dem som fangen kom til! Selv om han var bundet, så var Guds ord ikke bundet. Og ved Guds vidunderlige styrelse kom alt til å virke at hans rike ble utbredt. Men igjen går vi videre i teksten, hvor han forklarer hvorfor han ikke kunne slå seg til ro med den tjenesten han allerede hadde fått stå i.

Rom 1, 14

14: Jeg står i gjeld både til grekere og barbarer, både til vise og uvise.

Han sier: "Jeg står i gjeld", er altså en skyldner. Dette taler han også om til korinterne: "for om jeg forkynner evangeliet, så er det ikke noe å rose meg for ... gjør jeg det nødtvunget, da er det en forvaltning som er betrodd meg" (1Kor 9: 16-17). Måtte alle de som er forkynnere ha dette klart for seg, at de ikke er sine egne herrer, som kan gjøre som de vil! Den Herren som kalte dem, skal en dag kreve regnskap av dem, om hvordan de har utført hans oppdrag. Jeg står i gjeld "både til grekere og barbarer, både til vise og uvise", sier apostelen. Med datidens uttryksmåte sier han dermed at han står i gjeld til alle mennesker. Apostelen skyldte dem alle sin tjeneste, og alle var avhengige av å få høre evangeliet, for å bli frelst. For når det gjelder det store spørsmålet om hvordan Gud vil frelse menneskene, så er alle mennesker "uvise", uansett hvilke folk og utviklingstrinn de tilhører.

Rom 1, 15

15: Derfor er jeg for min del rede til å forkynne evangeliet også for dere i Rom.

Fordi jeg skylder alle mennesker min tjeneste, så er jeg også innstilt på å komme til Rom, sier apostelen. Han ser på det som sin absolutte plikt. Dette er også noe alle kristne må være klar over. Vi tenker oftest mer på konsekvensene av det vi skal foreta oss, enn på hva Gud ber oss om. Vi glemmer hva som ventes av oss: Bare å gjøre det Gud har befalt. Vi er tvert imot opptatt med, og bekymrer oss for, det som er Guds egen sak, at det skal bli frukt og framgang. Men slik må det ikke være. Paulus så bare på at det var hans plikt å reise også til Rom. Og dette på tross av den situasjon som i virkeligheten rådet i Rom. Der hersket virkelig den mektige verdens ånd. Den hedenske keiseren hadde sitt sete der, og Rom var midtpunktet for den største hedenskap. Det var nok ingen tvil om at situasjonen måtte fortone seg særdeles problematisk for en apostel som bare hadde evangeliets dårskap å forkynne. Dette har han nok hatt i tankene når han så fortsetter slik:

Rom 1, 16

16: For jeg skammer meg ikke ved evangeliet, for det er en Guds kraft til frelse for hver den som tror, både for jøde først og så for greker.

Her begynner et nytt avsnitt i brevet. De femten første versene har han brukt til innledning av brevet sitt. I et kort, men innholdsrikt språk, gir han oss i dette verset hovedemnet for de elleve første kapitlene: Selve læren om hvordan menneskene blir frelst.

For jeg skammer meg ikke ved evangeliet. En kan spørre seg hvorfor apostelen kommer med denne bemerkningen. For evangeliet er jo ikke noe å skamme seg over. Det er jo gitt oss fra himmelen av Gud, og dermed det meste ærefulle på jorden. Hvorfor sier da apostelen at han skammer seg ikke over det? Jo, uten tvil fordi menneskene vanligvis skammer seg over det. Nå vil sikkert mange bemerke at slikt kunne kanskje skje på apostelens tid, da vantro jøder og hedningene ikke kjente evangeliets herlige budskap, og dermed i sin uforstand foraktet det. Og slik var det riktignok på apostlenes tid. Guds evangelium var "for jøder et anstøt og for hedninger en dårskap, for jøder krever tegn og grekere søker visdom" (1Kor 1: 22-23).

Men på akkurat samme måte har vi det også idag. Til og med blant dem som er døpt til hans navn, er Kristi evangelium en forargelse og dårskap for de fleste. Den menneskelige natur vil til alle tider og på alle steder være den samme, uansett ytre omstendigheter. Derfor er også Guds ord en tale som treffer alle mennesker til alle tider, enten det er jøder eller hedninger, muhammedanere eller navnekristne. Det apostelen sier, det finner vi over alt: "et sjelelig menneske tar ikke imot det som hører Guds Ånd til. For det er en dårskap for ham, og han kan ikke kjenne det" (1Kor 2: 14).

Og ikke bare det, men Kristi evangelium står på ethvert område i den hardeste strid imot alt det som ligger dypest i vår natur. Evangeliets budskap angriper det menneskene elsker aller mest: Sin uavhengighet. Det kreves nemlig at både forstand og vilje fullstendig underkastes Kristi ord. Der blir selve grunnvollen til all selvrettferdighet og stolt innbilning knust. Der er det bare Gud som blir stor, og mennesket bare en fattig tigger. Noe slikt kan selvsagt aldri behage den menneskelige natur, men blir tvertimot dens pine og død. Dette er grunnen til at Kristi ord, og Kristi sanne vitner, alltid vil bli hatet av alt som ikke er født av Gud. Derfor talte også Herren ofte til sine disipler om at de måtte forberede seg på å bli hatet av alle mennesker for hans navns skyld. Og han sa at det var ikke rett

med dem, de var ikke hans sanne disipler, om de ikke fikk dette hans tegn, om det ikke gikk dem som Mesteren ([Joh 15: 20](#) og [Luk 6: 26](#)). Det er ikke Kristi evangelium, forkynt sant og rent, hvis verden kan elske det, og hvis det ikke blir avvist og angrepet ([Joh 15: 19](#) og [1Joh 4: 5-6](#)).

Men evangeliets fiender er ikke mennesker som gir seg ut for å hate det gode og det rette. Derfor kommer alltid fiendskapen ikledd et skinn av nidkjærhet for sannheten. Med det utgangspunktet er det Kristi sak forkastet som dårskap, eller som noe falskt og ondt, som en må ta fullstendig avstand fra. Kristi disipler og venner utgjør jo alltid den minste flokken, bare noen få foraktede sjeler. Og hele verden, som forkaster dem, er den store toneangivende massen som er akseptert av de fleste. Da er det lett å forstå at det blir en stor fristelse å oppleve Kristus og hans ord som noe en skammer seg over.

Ja, da blir det for mang en kristen en utrolig hard kamp. For Kristi skyld ta farvel med det å bli akseptert av alle. Bli en dåre, se seg foraktet og forkastet av sine nærmeste og venner, ja av hele samfunnet. Vi må bare innrømme at vi har ikke noe så dyrebart på denne jord, som vennskap og fortrolighet fra mennesker som setter oss høyt. Og nå skal vi la alt dette fare! Det trengs et guddommelig verk i vår sjel til å holde ut under slike forhold. For her taler vi ikke om den kristendommen som verden kan akseptere og respektere, men om den sanne og ekte Kristi etterfølgelse som uunngåelig blir en forargelse og dårskap for hele verden. Kristus sa selv: "En tjener er ikke større enn sin herre. Har de forfulgt meg, så vil de også forfølge dere" ([Joh 15: 20](#)). Det er som om han vil si: Om de skulle begrunne sitt hat med at de ser at det er mye som mangler hos dere, f. eks. at dere ikke er saktmodige nok, mangler ydmykhet osv., så husk at jeg var "saktmodig og ydmyk av hjertet" ([Mat 11: 29](#)). Likevel hatet de meg.

Dette er den mest alminnelige situasjon og bakgrunn for fristelsen til å skamme seg for Kristus og hans ord. Men ennå har vi ikke sett på hva apostelen spesielt sikter til, og som de som forkynter evangeliet særlig kjenner på. Det forholdet går ennå dypere. Hvis vi legger merke til hvordan apostelen uttrykker seg, vil vi oppdage noe. Han sier: "jeg skammer meg ikke ved evangeliet, for det er en Guds kraft til frelse for hver den som tror". Legg nøye merke til sammenhengen! Nettopp den tilføyelsen, at evangeliet er en Guds kraft til frelse, antyder hva han hadde i tankene, når han sier han ikke skammer seg ved det.

I likhet med Kristus hadde heller ikke Paulus store besværet med alle de som hverken brydde seg om, eller hadde, noen religion. Problemet fikk han med mennesker som var engasjert i sin skrifttrokap, de han skildrer i [Rom 2: 19-20](#). Han sier det er noen som "regner seg selv å være en veiviser for blinde, et lys for dem som er i mørket" osv., og som hadde "den rette form for kunnskap og sannhet i loven". Legg merke til at det var alltid disse som kjempet mot evangeliet, mot Kristus og mot Paulus, og påstod at de "opphevet loven ved troen" ([Rom 3: 31](#)), at evangeliet var både en svak og løssaktig lære som undergravde det rette alvor, og at det så langt fra gjorde mennesker hellige, men tvertimot løssaktige. Det var i alle fall en svak og løs lære, sammenliknet med loven, - evangeliet var et svakt budskap, sa de.

Det er ikke minst rettet mot denne holdning, og disse som ennå hadde høye tanker om loven og menneskenes egen kraft, at apostelen formulerer det slik: "det er en Guds kraft." Dette ser vi tydelig av hans ord i [1Kor 1](#), der han sier: "ordet om korset en vel en dårskap for dem som går fortapt, men for oss som blir frelst, er det en Guds kraft." "Vi forkynter Kristus, Guds kraft og Guds visdom. For Guds dårskap er visere enn menneskene, og Guds svakhet er sterkere enn menneskene." Han sier:

"Guds svakhet". Selv kalte han det jo "Guds kraft". Det må altså være andre som anså det for en svakhet. Men til dem sier altså apostelen: Er evangeliet noen svakhet, så er det altså Guds svakhet, men "Guds svakhet er sterkere enn menneskene."

Evangeliet er en Guds kraft. "Opphever vi da loven ved troen? Langt derfra! Vi stadfester loven". Det er bare evangeliet som virker at et menneske virkelig begynner å holde loven. Det er bare gjennom evangeliet et menneske kan motta Guds kraft. Evangeliet beskyldes for å være noe svakt, men det er tvertimot en Guds kraft i menneskene, både til rettferdighet og helliggjørelse. Det har apostelen forklart så utførlig, spesielt i brevet til romerne og brevet til galaterne. Der kan hvem som helst få tilstrekkelig kunnskap om hva det er apostelen tenker på her. I disse brevene beviser han at loven ikke kan gjøre menneskene hverken rettferdige eller hellige. Nei, loven tvertimot fordømmer menneskene, fordi intet menneske i seg selv er rettferdig overfor loven. Derfor er alle de som holder seg til lovgjerninger, under forbannelse (Gal 3: 10). Og når det gjelder helliggjørelse, så virker loven bare at "synden blir overmåte syndig ved budet". Den "vekker alle slags begjær i meg", og gjør at synden (sv: överflöda) blir stor. Loven virker ikke kjærlighet, men vrede. Ikke liv, men død. "Bare hvis det var gitt en lov som hadde kraft til å gjøre levende, kom rettferdigheten virkelig av loven."

Med disse ordene stadfester apostelen at loven ikke gjør noen hverken rettferdig eller hellig. Ved Adams fall i synd, har alle mennesker arvet den åndelige død, er fiender av Gud og hans vilje, og bærer i seg roten til alt ondt. De er "solgt til trell under synden" (Rom 7: 14). I denne tilstand står så menneskene overfor loven, som krever av dem det de ikke formår. Og loven fordømmer den som ikke oppfyller hele loven. Da kan bare ett av to skje: Enten satser mennesket på å holde loven ved ytre gjerninger, alt det en selv kan gjøre og overholde. Da blir mennesket en hykler og fariseer, som glemmer det loven sier er størst, nemlig selve hjertets holdning, gudsfrykten og kjærligheten. Eller, menneskene kan bli dypere grepet og vakt, slik at Guds stemme og øyne forfølger synden i hjertet. De ser Guds dom over hver syndig tanke og lidenskap. Da står mennesket der, fortvilet og fortapt. Så langt kan loven virke, og det er akkurat det Gud ville bruke loven til.

Men kommer nå Kristi evangelium og forkynner mennesket all nåde og tilgivelse, nettopp når det ligger der i sin synd, sin ondskap og fortvilelse, da skapes det et helt nytt liv i hjertet, ett nytt syn på Gud, en inderlig tillit, kjærlighet og taknemlighet. Og dermed er det skapt i ham, dette som loven først og fremst krevde: Kjærlighet til Gud. Denne kjærligheten, dette livet i Gud, er jo også helliggjørelsens innerste grunn og vesen.

Men at evangeliet er en Guds kraft til menneskenes frelse, gjenfødelse og helliggjørelse, er en Guds hemmelighet. Gud "fant det for godt å frelse dem som tror, ved forkynnensens dårskap" (1Kor 1: 21). Det skulle skje på en måte som virket helt dåraktig, sett med menneskelig fornuft. Menneskets syndefall gikk på dette at de ville bli slik som Gud, og kjenne godt og ondt. Nå skulle menneskets forstand på godt og ondt, totalt tilintetgjøres. Den gamle innbilningen i oss skulle dødes, og vi skulle lære å bare tro på Gud.

Men at mennesket så totalt skal tilintetgjøres, både når det gjelder forstand og kraft, og så bøye seg for noe som synes å være dårskap og svakt, det strider sterkt mot vår natur. Du som holder på med denne dåraktige forkynnelsen, at alt kjød er som gress: Hvis du fortsetter slik, og med et alvor som understreker at du virkelig mener dette, da kan du like godt instille deg på at du vil bli sett på, enten

som en dåre det har gått rundt for, eller som en falsk ånd. Enkelte vil også oppfatte deg som en som ikke vil anstrenge seg det minste for å bekjempe synden, men bare la kjødet få fritt løp. Både fra ditt eget hjerte, og utenfra, fra de aktive gjerningsrettferdige, vil du stadig få høre dette: Vi har da fått styrke selv også. Vi er da ikke helt hjelpeløse. Bare vi tar oss alvorlig sammen, så skal vi da kunne stå imot synden. Deres løsning er å ikke vente på at Kristus skal være både vår rettferdighet og vår helliggjørelse, men istedet bryte opp fra denne svakhetslæren og foreta seg noe -. Vi må da tro det er noen kraft tilstede i oss selv, og gjøre bruk av den, så vi kan bli mer hellige enn bare å sitte og vente på at evangeliet skal virke dette også, sier de.

Dette er den sterkeste og fineste fristelse en kristen noen gang møter. En vesentlig grunn er at det ikke er noe som sitter så dypt rotfestet i vår natur, som det å tro på seg selv, og ikke på Kristus. Men det er heller ikke noen fristelse som har et sånn skinn av hellighet og alvor over seg, som dette. I tillegg unngår du på denne veien korsets dårskap, og blir tvert imot ansett som en alvorlig, gudfryktig, og respektabel person.

Ja, en kan frykte for at mange som én gang har forstått og smakt evangeliets kraft, skal gli over i en slik holdning. De holder ikke fast ved en klar bekjennelse, men viker i alle fall av på en litt finere måte, og legger ann en tone som smaker for menneskelig forstand. Men ofte er det nettopp dette, at da vil de unngå den konstante ydmykelsen, som frister dem til avviket, så de istedet kan bli ansett for forstandige og alvorlige personer. Etter hvert har de gått trøtt av å leve under korsets anstøt. Noe slikt antyder apostelen i **Gal 5: 11 og 6: 12**. Å skulle miste medmenneskers aktelse totalt, en aktelse som kan kjøpes med få ord, det koster et menneske ganske mye. Men Herren ser hva hjertet ditt vil. Han som vet hva som bor i mennesket, har formant alvorlig: "Den som skammer seg over meg og mine ord, ham skal også Menneskesønnen skamme seg ved når han kommer i sin Fars herlighet" (**Mark 8: 38**). Hvis du altså forkynner evangeliet på en slik måte at du ikke samtidig formaner de troende til å "leve et liv som er Kristi evangelium verdig", til å "våke og be" (**Mat 26: 41**) og "ta Guds fulle rustning på" (Efes 6: 13), da pådrar du deg straff fordi du ikke har forkynt alt Guds ord.

Men det som det tales om her, er at selv om du bruker loven som en tuktemester til Kristus, og formaner de troende til alt godt, så må du likevel bære korsets forsmedelse, - hvis du bare fremdeles for alvor tror og forkynner at alt kjød er gress, at vi i oss selv ingen kraft har til å gjøre Guds vilje, men at du utleder alt fra det Kristus gir oss, - og derfor først og fremst forkynner Kristus. Dette er nok til at du pådrar deg menneskenes foraktelse. Er det kanskje noen som vil påstå at Paulus ikke formante de kristne, eller ikke forkynte loven? Nei, han forkynte alvorlig læren om at hverken vi selv, eller loven, har noen kraft til å gjøre oss hellige. Men at loven tvertimot var gitt "for at hver munn skal lukkes og hele verden bli skyldig for Gud" (**Rom 3: 19**), og at all rettferdighet og helliggjørelse kommer ved troen. Likevel ble han beskyldt for å "opphøve loven ved troen" (**Rom 3: 31**). Ja, han ble til og med beskyldt for å ha sagt at vi da "like gjerne kan gjøre det onde for at det gode kan komme av det" (**Rom 3: 8**). Dette er korsets dårskap! Og det pådro han seg bare fordi han alvorlig og utholdende forkynte dette dåraktige budskapet.

I evangeliene ser vi at det var nøyaktig de samme anklagene Kristus selv bestandig måtte tåle fra de gjerningshellige fariseerne. Så må vi stille oss spørsmålet: Skal ikke alle hans sanne tjenere lide samme skjebne? Det var jo ikke fra den avvisende massen, men nettopp dem som hadde nidkjærhet for Gud ut fra loven, og hadde de samme Guds ord som vi har, - at disse Guds høyeste tjenere fikk denne samme beskyldningen! Skulle vi da ikke innse at dette til alle tider er et viktig tegn på det

sanne evangelium? Og legg merke til at når Paulus sier dette: "jeg skammer meg ikke ved evangeliet", så har han dermed gitt et fint kjennetegn og en avgjørende understreking av hva som er den rette veien: Det er den som bærer forsmedelsen i seg. Ikke på grunn av mange forskjellige forhold, men utelukkende fordi evangeliet forkynnes rett. Det er dette han mener når han sier at han tjener Gud etter den Veien som de kaller en sekt (Apg 24: 14).

Det finnes mennesker som vil være noe helt annet enn verden. Vil være fromme og rette kristne, men på en forstandig og "riktig måte", så deres kristendom kan bli respektert og godtatt av folk flest. Og dette lykkes de også i. Men den veien de har gitt seg inn på har bare den betenkelige feilen at Kristus ikke aksepterer den -! Han sier tvert imot: "Ve dere når alle mennesker taler vel om dere" (Luk 6: 26). Eller er det mulig at din lære og ditt liv er mer bibelsk enn Herren Kristus? Han oppnådde aldri å unngå beskyldninger om at han lærte i strid med loven. Skulle da ikke du frykte for at ditt hjerte og den listige fienden kan ha bedratt deg, når du rett og slett går en annen vei enn den Kristus og Paulus gikk? Måtte vi være alvorlig på vakt, så vi ikke tar feil av selve veien, men i all vår skrøpeligheit likevel er på den rette Veien, "den som de kaller en sekt", og som en ofte fristes til å skamme seg over! Men da må vi ikke skamme oss over den, men bare prise Gud for nåden! Se 2Tim 1: 8, 12.

Igen går vi tilbake til teksten. Når apostelen sier at evangeliet er en Guds kraft til frelse, så har han deretter en kort, men viktig tilføyelse. Han sier: "for hver den som tror." Han sier ikke at evangeliet er en Guds kraft til frelse for alle som hører det. Nei, han sier: for hver den som tror. Dette må en legge nøye merke til. Mange undrer seg over at de ikke finner noen Guds kraft i evangeliet. Men de har aldri noen sinne virkelig trodd. Har du det slik, da er du enten et sovende verdens barn. Eller du er et vakt menneske, men er alltid bare opptatt med deg selv, og hva du selv er og gjør. Flyktig kjenner du nok de store budskapene om evangeliet, og du mener du alltid har trodd - fordi du aldri har betvilt sannheten i budskapet. Men hjertet ditt har hele tiden traktet etter, og hatt sin trøst i, det du selv kunne utrette. Og så sukker du over at du ikke opplever at evangeliet er en Guds kraft! Nei, hvordan skulle det være mulig? Du har jo ennå ikke virkelig trodd at du var aldeles fri fra alle dine synder - bare gjennom Kristus. Fri fra all lovens dom! Og at du nå er Guds elskede barn! Når du aldri har trodd noe av dette - hvordan skulle du da kunne oppleve evangeliets kraft? Fremdeles står det uomtvistelig fast at evangeliet er det eneste som er en Guds kraft til frelse for hver den som tror.

Både for jøde først og så for greker. Grunnen til denne tilføyelsen: først jødene og dernest grekerne*, blir videre utførlig forklart i niende, tiende og ellefte kapittel. Der taler apostelen om Guds gamle pakt med Israel, som burde vært de første til å bli innpodet i sitt eget oljetre: Kristus (Rom 11). Men jødene hadde forkastet og drept sin konge, Kristus, som på tross av dette uttrykkelig gav apostelen beskjed om å begynne sin forkynnelse i Jerusalem (Luk 24: 47, Apg 3: 26, 13: 46). Her har vi et rikt budskap. Slik Kristus dermed handlet, skulle ikke bare profetiene oppfylles (f. eks. Jes 2: 2-3, Sal 68: 16-17). Men dermed skulle Herren også vise hvor stor og tilgivende hans hjertes nåde og kjærlighet er, som forkynnes i evangeliet: Nettopp ved at denne nåden aller først skulle tilbys dem som hadde gjort at hans blod fløt, de som hadde "drept livets høvding". Med dette ville han vise at evangeliet skulle forkynnes for de største syndere, så det kunne vise rikdommen og det fullkomne i hans forsoning, når den også gjaldt mordere. Måtte så hver og en virkelig tro dette! Så skal de bli frelst. Og da skal de erkjenne at evangeliet er en Guds kraft til frelse "for hver den som tror" - hver og en. Ikke en eneste er unntatt.

[* Etter at Alexanders generaler hadde grunnlagt hans rike i Egypt og Asia, ble også innbyggerne i disse landene betraktet som grekere, fordi de vanligvis talte gresk. Og fordi jødene praktisk talt ikke hadde omgang med andre hedninger, så kalte de alle hedninger for grekere. Derfor brukes altså uttrykket "grekere" som betegnelse for alle hedninger.]